

MAALLIKKOTUOMARI

joulukuu 2025

Vuoden 2026 lautamiespäivät Jyväskylässä, s.12
ilmoittautumisohjeet

Lautamiehenä vakavien rikosten äärellä, s.17
koulutus, vastuu ja arvokkuus

SISÄLTÖ

joulukuu 2025

Koulutusristeily Tukholmaan 20 - 22.9.	04
Puheenjohtajan kolumni	06
Herastuomarin arvonimet	08
Satakunnan maallikkotuomarit ry 30 vuotta	10
Kymenlaakson lautamieskoulutus ja herastuomarien arvomerkit	11
Vuoden 2026 lautamiespäivät Jyväskylässä	12
Tuomareiden ratkaisut vaihtelevat- tutkimus paljasti miksi	15
Uusien lautamisten koulutukset Lautamiehet vakavien rikosten äärellä	16
Jäsentuotteet	18

06

Puheenjohtajan
kolumni

Maallikkotuomari-digilehti on lautamiesten oma julkaisu, joka ilmestyy kaksi kertaa vuodessa. Lehdessä julkaistaan infoa koulutustapahtumista, sekä kerrotaan jäsenkuntaa koskevista asioista ja muista oikeudenalan tapahtumista.

JULKAISIJA: Suomen Maallikkotuomarit ry toimituskunta
<https://www.maallikkotuomarit.fi/>
[Facebook](#)

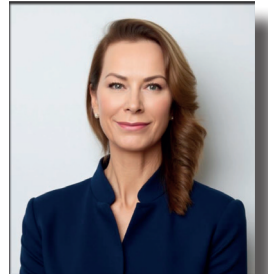
PÄÄTOIMITTAJA: Johanna Stenros
LEHDEN TAITTO, EDITOINTI, GRAAFINEN SUUNNITTELU: Johanna Stenros

Lehteen tulevat ilmoitukset: paatoimittaja@maallikkotuomarit.fi

Kansikuva luotu tekoälyn avulla

10

Satakunnan Maallikkotuomarit ry
30 -juhlavuoden vietto Ahlaisten Kievarissa
31.1.2025

Hyvät herastuomarit ja lautamiehet

Uusille lautamiehille järjestettiin loka-marraskuussa perehdytystä eri puolilla Suomea. Osallistuin Espoon oikeustalolla järjestettyyn tilaisuuteen, jossa keskusteltiin lautamiesten tärkeästä ja toisinaan vaativastakin roolista.

Lautamieskokoonpanossa käsitellään ajoittain hyvin vakavia rikoksia. Esimerkiksi kuvamateriaali tai kertomukset voivat jäädä pitkäksi aikaa mieleen. Etenkin ensimmäinen vakava rikosjuttu voi olla kuormittava kokemus. Tällaiset hetket konkretisoivat, mitä oikeuden toteuttaminen käytännössä tarkoittaa. Onneksi lautamiehenä ei kuitenkaan tarvitse jäädä kokemustensa kanssa yksin. Ratkaisu tehdään yhdessä ammattituomarin ja toisen lautamiehen kanssa, ja keskustelu mahdollistaa havaintojen ja tuntemusten jäsentämisen. Päätösneuvottelut tulee käydä heti istunnon päätteeksi tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden laamanni Ilkka Lahtinen muistutti perehdytyksessä lautamiehen arvokkuudesta niin pukeutumisessa, käytöksessä kuin asenteessa. Oikeussaliin astuessa edustamme paitsi itseämme, myös yhteiskuntaa. Lautamiehen tehtävässä kohtaamme toisinaan raskaita ja inhimillisesti kuormittavia tilanteita, joissa korostuvat huolellisuus, maltti, riippumattomuus ja oikeudenmukaisuus. Tehtävä on myös sitoumus ja valtiollinen luottamus-toimi. Ollaan valmiita saapumaan istuntoon aina, kun kutsu käy.

Merkityksellistä uutta vuotta 2026!

Johanna Stenros
tiedottaja
päätoimittaja

Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf

KOULUTUSRISTEILY 20 – 22.9.

Koulutusteemana oli verkkorikollisuus

Koulutustilaisuuden avasi TIV:n edustaja Marko Loisa. Hänen jälkeensä kuulumme rikoskomisario Teppo Viljasta. Syyttäjäpuolta edusti aluesyyttäjä Sampsa Marttila.

Koulutuksen päätteeksi kohotimme maljan juhlistaaksemme Olavi Kuikan syntymäpäivää.

Kuvat: Pentti Kapanen

[Linkki koulutuspäivän 20.9. luentomateriaaleihin](#)
[Rikoskomisario Teppo Viljanen Tietoverkkorikollisuus](#)
[TVA-rikokset aluesyyttäjä Sampsa Marttila](#)

PUHEENJOHTAJAN KOLUMNI

Kiitos yhteistyöstä ja saavutuksista vuonna 2025

Vuosi 2025 on kulunut nopeasti ja opettanut paljon. Vuoden kohohtiin kuuluvat kunnallisvaalit ja 1 279 uuden maallikkotuomarin perehdytys sekä toimikausien alkaminen syksyllä. Toivon, että jokainen uuden kauden aloittanut maallikkotuomari ymmärtää tehtävänsä arvokkuuteen ja hoitaa tehtävänsä kunnialla. Olemme nyt aiempaa tarkemman seurannan kohteena.

Päällimmäisenä ajatuksena itselläni on valtava kiitollisuus siitä, että olen saanut toimia Suomen Maallikkotuomarit ry:n puheenjohtajana. Ympäriini on ollut monia aktiivisia ja vastuunkantavia henkilöitä. Kukaan ei voi hoitaa kaikkea yksin, joten lämmin kiitos teille kaikille. Erityinen kiitos kuuluu hallitukselle sen tekemästä työstä ja tuesta. Ilman kaikkien panosta, emme olisi selvinneet vuoden haasteista. Olemme myös antaneet vuoden mittaan useita lausuntoja ja vastauksia. Osa liittyi lautamiesjärjestelmän asemaan, osa jäsenten kysymyksiin.

”Yhdessä tekeminen on voima, joka kantaa läpi muutosten ja vahvistaa luottamusta tehtävää kohtaan.”

Lautamiesjärjestelmän tulevaisuus puhuttaa

Tulevaisuus on edelleen osittain epävarma. Yhteistä näkemystä valintatavan muutoksesta ei ole löytynyt, ja keskustelu lautamiesjärjestelmän alasajosta on voimistunut. Oikeusministerin mukaan järjestelmän lakkautus ei kuitenkaan kuulu hallitusohjelmaan, mutta keskustelu jatkuu vilkkaana. Hallituspuolueen säästövoitteet näyttävät painottuvan kokonaisuuden kustannuksella.

Kunnallisvaalien jälkeen lautamiehet on valittu uudelle nelivuotiskaudelle, ja järjestelmä toimii edelleen. Välillä tuntuu, että taistelemme vastatuulta vastaan, mutta meillä jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa. Jokainen, jolla on yhteyksiä päätöksentekijöihin, voi viedä viestiämme eteenpäin.

Koulutusristeily kokosi jäsenet yhteen

Syyskuussa järjestetty koulutusristeily Viking Cinderellalla onnistui erinomaisesti. Kouluttajien osuus pidettiin Katajanokalla ja oma koulutussuutemme laivan liikkeessä merellä. Tuomioistuinvirastosta mukana oli Marko Loisa, joka toi viraston tervehdyksen ja ajankohtaiset kuulumiset.

Koulutuksen päätteeksi nostimme maljat ja tunnelma oli lämmin ja keskustelevalta. Hetkestä teki miellyttävän kun kaikki luennoitsijat olivat paikalla ja koulutustilan täytti puheensorina ja tyytyväisyys.

Vuosi 2026 – työ, tapahtumat ja vaikuttaminen jatkuvat

Tuleva vuosi näyttää tiiviiltä ja työntäyteiseltä. Lautamiespäivien ja syksyn koulutusristeilyn suunnittelu on jo alkanut. ENALJ:n kokous pidetään toukokuussa, ja yhdistystä edustavat varapuheenjohtaja Olavi Kuikka ja jäsen Stefan Ekholm. Kansainvälinen yhteistyö on meille tärkeää ja vahvistaa näkyvyyttämme Euroopan tasolla.

Hallituksen tilinpäätös- ja suunnittelukokous järjestetään Tampereella helmikuun alussa. Käymme siellä läpi vuoden 2025 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä laadimme suunnitelmat kuluva vuodeksi. Lisäksi jatkamme aktiivista lausuntotyötä lautamiesjärjestelmän tulevaisuuden puolesta. Hallitus on myös valmis vierailemaan paikallisyhdistysten tilaisuuksissa.

Lautamiespäivät ja vuosikokous Jyväskylässä maaliskuussa 2026

Kevään lautamiespäivät ja vuosikokous järjestetään Jyväskylässä Hotelli Albassa 21.–22.3.2026. Koulutuspäivä pidetään yhteistyössä muun muassa Jyväskylän käräjäoikeuden kanssa, ja koulutuspäivän teemanä on ”Ihmiskauppa Suomessa ja Euroopassa.”

Vuosikokous pidetään sunnuntaina 22.3. klo 11.00 hotellin koulutustiloissa. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat ja valitaan jäseniä hallitukseen kaudelle 2026–2028.

Ilmoittautuminen tilaisuuteen onnistuu lataamalla lomakkeen [Maallikkotuomarit.fi](https://maallikkotuomarit.fi) sivuilla. Lomakkeen voi ladata myös jäsenlehdessä. Alustava ohjelma julkaistaan joulukuun digilehdessä, kotisivuilla ja Facebookissa.

ENALJ 2026 Murciaassa – kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoja

ENALJ:n kansainvälinen kokous järjestetään 8.–10.5.2026 Murciaassa, Italiassa. Osallistuminen tarjoaa mahdollisuuden vaihtaa kokemuksia muiden maiden lautamiesjärjestelmissä toimivien kanssa ja tuoda esiin suomalaisen järjestelmän erityispiirteitä ja vahvuuksia.

Katse jo vuodessa 2027 – uusia suunnitelmia ja tapahtumia

Syyskoulutusristeily järjestetään myös vuonna 2026, ja sen suunnittelu käynnistyy alkuvuodesta. Vuosikokouksessa valittu hallitus vastaa valmisteluista ja ohjelmasta.

Vuoden 2027 lautamiespäivät on alustavasti sovittu pidettäväksi Oulussa. Lisäksi keskustelut ENALJ:n kokouksen järjestämisestä Suomesa ovat käynnissä. Päätös tehdään Jyväskylän lautamiespäivien yhteydessä tai pian niiden jälkeen.

Ajankohtaiset tiedot julkaistaan verkkosivuillamme ja sosiaalisessa mediassa – seuraathan tiedotustamme.

Hyvää uutta vuotta 2026!

Janne Heilimä

Puheenjohtaja
Suomen Maallikkotuomarit ry

EUROPEAN NETWORK ASSOCIATIONS OF LAY JUDGES (ENALJ)

Murcia, Italia 8 - 10.5.2026
Suomesta kokoukseen osallistuvat varapuheenjohtaja Olavi Kuikka ja Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsen, Stefan Ekholm

Herastuomarien arvonimet ja uusien lautamiesten vakuutustilaisuudet

Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden laamanni Ilkka Lahtinen myönsi 11.11. järjestetyssä uusille lautamiehille suunnatussa tilaisuudessa herastuomarin arvonimet seuraaville lautamiehille:

Haapala Jari
Hampori Harri
Kuusinen Juha
Reiman Saara
Selin Erja
Virtanen Ilkka

18.11. Raaseporissa pidettiin vastaavanlainen tilaisuus, jossa jaettiin myös muutama herastuomarin kunniakirja.

Kuvassa vasemmalla
Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden
laamanni Ilkka Lahtinen sekä heras-
tuomarin arvonimen saaneet henkilöt

Kuva: Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus

Tasavallan Presidentti, Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien suurmestari, päätti itsenäisyyspäivänä antaa yli 3 700 ansiotuneelle Suomen kansalaiselle kunniamerkkejä.

Satakunnassa yksi kunniamerkin saaneista oli **Satakunnan kärjäoikeuden laamanni Jaana Helander**, jolle myönnettiin Suomen Leijonan komentajamerkki tunnustuksena ansiokkaasta virkatehtävien hoitamisesta ja pitkäaikaisesta työstä oikeuslaitoksen palveluksessa.

Lämpimät onnittelumme!

Kuva: <https://ritarikunnat.fi/kunniamerkit-rk/ladattavat-kunniamerkkien-kuvat/>

Lähde: <https://www.sydansatakunta.fi/uutiset/art-2000011667198.html>

Pohjois-Karjalan kärjäoikeuden laamanni Marika Siiki myönsi 11.9.2025 herastuomarin arvonimen seuraaville kärjäoikeuden lautamiehille:

Kirsi Koppinen, Liperin kunta

Jaana Vaaranta, Joensuun kaupunki

Päivi Walling, Polvijärven kunta

Herastuomarin arvonimi myönnetään laamannin harkinnan mukaan tunnustukseksi pitkästä ja ansiokkaasta toiminnasta kärjäoikeuden lautamiehenä. Kaikki arvonimen saaneet lautamiehet ovat hoitaneet tehtävänsä useamman vaalikauden ja istuneet useita kymmeniä istuntoja.

Arvonimen saaneille jaettiin todistukset 24.9.2025. Samassa tilaisuudessa uudet lautamiehet antoivat vakuutukset.

Lähde ja kuva: <https://tuomioistuimet.fi/karajaoikeudet/pohjois-karjalankarajaoikeus/fi/index/tiedotteet/2025/jf2ocdlzy.html> sekä <https://tuomioistuimet.fi/karajaoikeudet/pohjois-karjalankarajaoikeus/fi/index/tiedotteet/2025.html>

Satakunnan Maallikkotuomarit ry 30 -juhlavuoden vietto Ahlaisten Kievarissa 31.1.

Juhlimme yhdistystä joukolla. Paikalla Oikeustalosta olivat laamanni Jaana Helander sekä käräjäsihteerit Hannele Valkama ja Satu Mäkelä.

Ruokailun jälkeen kuulumme Reijo Viinamäen muisteluja lautamiestoiminnasta yli 40 vuoden takaa.

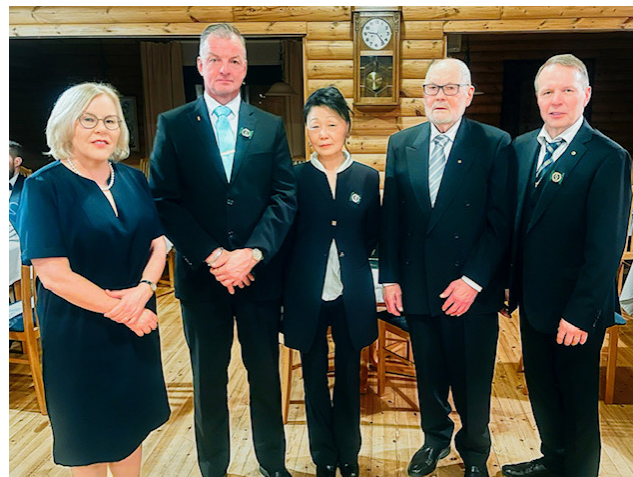
Laamanni Helander myönsi herastuomarin arvonimen kunniaakkaasta työstä lautamiehille Markus Ruuhimäki, Juhani Pere, Satu Hatanpää, Sirpa Muurinen, Su Ran Kim, Matti Peurala, Markus Palomäki sekä Timo Lehtonen.

Ilta oli onnistunut, ruoka erinomaista, viihdyimme!

Musiikillista nautintoa tarjosivat Jukka Paloheimo ja Touko Liljeqvist.

Kiitokset vielä kaikille!

Tarja Linnanketo

Teksti: Tarja Linnanketo

Kuva: Henna Tammisto

Kymenlaakson lautamieskoulutus ja herastuomarimerkin luovutus

Kymenlaaksossa järjestettiin uusien lautamiesten koulutus 22.–25.9.

En itse päässyt paikalle, sillä juna jäi Lahteen radalle kaatuneen puun vuoksi. Sain kuitenkin muutaman kuvan tilaisuudesta.

Tilaisuuden yhteydessä kahviteltiin myös vanhan yhdistyksen kanssa ja luovutimme Jounille herastuomarimerkin.

Juula Rantamo

LAUTAMIESPÄIVÄT JYVÄSKYLÄSSÄ

21 - 22.3.2026

LAUTAMIESPÄIVÄT 21 - 22.3.2026

KOKOUS

la 21.3. klo 10.30 alkaen
Hotelli Alban kokoustila

Tulokahvi ja suolainen leipä

Lounas ja iltapäiväkahvi

K O K O U S

22.3. K L O 11 - 12.30

Tulokahvi ja suolainen leipä

Lounas n. klo 12

Lohikeitto, talon leipää

Lautamiespäivien teemana ihmiskauppa ja laitton maah- anmuutto

Kokouspaikka ja majoitus:
Original hotel Alba, Ahlmaninkatu 4,
40100 Jyväskylä.

Kouluttajat :

Erikoissyöttäjä Leena Hakavuori
Rikoskomisaario Heidi Miettinen
Jyväskylän kaupungin tervehdysksen
toimittaa
tiedotussuunnittelija / Mikri, Minna
Lehtipuu (PowerPoint esityksenä)

Laamanni Tomi Vistilä
KäT Marko Ek, Keski-Suomen
käräjäoikeus

[Alustava ohjelma, majoitus, ilmoittau-
tumislomake ja menu löytyvät tästä
linkistä](#)

M E N U

21.3. K L O 19

A L K U R U O K A

MYSKIKURPITSAKEITTO

Myskikurpitsa-crème-keittoa, mustavalkosipulikastiketta
ja mallasleipäcrumblea

P Ä Ä R U O K A

PARILOITU 170G ROTUKARJAN ULKOFIILEPIHVI (FI)

punaviinikastiketta, pekoni-juurespyttipannu ja
valkosipulisia vihreitä papuja tai

PAISTETTUA KUHA

sahrami-voikastiketta, maa-artisokkapyreetä ja punajuuri-
perunaterriiniä tai

LINSSIKROKETTEJA

Palsternakka-perunasosetta ja puutarhakasviksia

J Ä L K I R U O K A

OMENAPAISTOS

Viinipaketti (20 € / henkilö) sisältää

Alkumalja

1 lasi DUCALIS BLANC DE BLANCS EXTRA DRY tai
alkoholiton ODDBIRD NONALCOHOLIC SPUMANTE sekä
kaksi kaatoa LA CASADA TREBBIANO PUGLIA tai LA
CASADA SANGIOVESE PUGLIA

LAUTAMIESPÄIVILLE JA VUOSIKOKOUKSEEN
JYVÄSKYLÄ 21-22.3.2026

Ilmoittautuminen seminaariin, illalliselle ja vuosikokoukseen. TÄYTÄ LOMAKE TEKSTAAMALLA!

Lautamies ☐ Herastuomari ☐ Olen Suomen Maallikkotuomarit ry:n jäsen ☐ En ole jäsen ☐
Liityn jäseneksi ja maksan jäsenmaksun ☐ jolloin saan osallistua jäsenhinnalla. Liittymislomake on tässä lehdessä.

Etnimi _____ Sukunimi _____
Katuosoite _____ Sähköposti _____
Postinumero _____ Postitoimipaikka _____
Puhelin _____ Käräjäoikeus _____

Osallistuminen lauantaina 21.03.2026
- seminaari Hotelli Alba, Jyväskylä klo 11.00–15.30 ☐ Osallistun ☐ En osallistu Hinta
Seminaaripaketin hinta sisältää tulokahvin, lounaan, iltapäiväkahvin 55 € (perheen jäsen 60 €)

Illatajuhla klo 20.00–22.00
- Juhlailallinen ympyröi ☐ ☐ 60 € (perheen jäsen 65 €)
- Juomapaketti ympyröi (viinit) ☐ Alkoholiilinen ☐ Alkoholiton 20 € (perheen jäsen 20 €)

Vesikannut pöydissä, kuuluvat illallisen hintaan.

Osallistuminen sunnuntaina 22.03.2026
- ilmoittautuminen vuosikokoukseen klo 10.00–11.00
- vuosikokous Hotelli Alba, Jyväskylä klo 11.00 – ☐ ☐
Sunnuntaina 22.03.2025
- kokouskahvit + lounas klo 12.00–13.00 ☐ 27.00 € (perheen jäsen 27.00 €)

Hinta yhteensä 162 € (perheenjäsen 172 €)
Ilman juomapakettia 142 € (perheenjäsen 152 €)

Lautamiehen perheenjäsen voi osallistua luennoille
Lauantain hinta sisältää kahvitarjoilun kokoustilassa ja lounaan.
Ympyröi ruoka vaihtoehto Liha Kala Kasvis
Erityisruokavaliot: laktoositon ☐ gluteeniton ☐ muu erityistoivomus: _____

Varaa osallistumismahdollisuus maksamalla seminaarimaksut alla olevalle tilille viimeistään 15.2.2026
Suomen Maallikkotuomarit ry: Länsi-Suomen OP FI64 5700 8120 5960 31, viite 9580. Merkitse suorituksesi tähän
_____ €

Lähetä tämä ilmoittautumislomake osoitteeseen:
Pentti Kapanen
Juhaninkuja3 as 3, 21420 Lieto
pentti.kapanen@gmail.com

leikkaa itsellesi muistilapuksi

Yöpyminen on varattava itse Hotelli Alba, Jyväskylä; varauksen voimassaoloaika päättyy silloin, kun kiintiöt ovat täynnä.

Original Hotel Alba puh. +358 14636311 Varauuskoodi puh: Suomen Maallikkotuomarit ry, tai netissä,
varauuskoodi: LAUTAM (isot kirjaimet)

Yöpyminen Hotelli Alba	Yöryn	En yövy	Hinta/std	Hinta /economy
- yhden hengen huoneessa	☐	☐	90 €	85 €
- kahden hengen huoneessa	☐	☐	107 €	

Majoitus maksetaan suoraan hotelliin
Huonekaverin nimi, jos on tiedossa _____

Kirjepostina, osoite:
Pentti Kapanen
Juhaninkuja 3 as 3
21420 LIETO

Tuomareiden ratkaisut vaihtelevat – tutkimus selvitti miksi

Tutkijatohtori Tiina Malinin väitöskirja osoittaa, että Suomen käräjäoikeuksien välillä on havaittavissa eroja tuomitsemiskäytännöissä, vaikka rikosten lakiin perustuvat tekijät huomioidaan.

Tutkimuksessa tarkasteltiin lapsen seksuaalisia hyväksikäyttöjä ja törkeitä rattijuopumuksia kahdessa aineistossa sekä haastateltiin 14 käräjätuomaria. Tulosten mukaan: Käräjäoikeuksien välinen vaihtelu selitti 6,5 % lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tuomioiden vaihtelusta ja 4,3 % rattijuopumusten vankeuspäätöksistä.

Tuomarien välinen vaihtelu oli vielä merkittävämpää: se selitti 6,4 % rattijuopumusten rangaistuseroista. Haastattelut paljastivat, että paikalliset oikeuskäytännöt ja tuomareiden välinen vuorovaikutus vaikuttavat siihen, miten lakia sovelletaan eri oikeuksissa.

Malin korostaa, että rangaistuskäytännön yhtenäisyys on tärkeää oikeudenmukaisuuden ja järjestelmän legitimitetien kannalta. Hän ehdottaa, että oikeuskäytännön parempi kansallinen saatavuus ja jakaminen oikeuspiirien välillä voisi vähentää eroja.

Tutkimus tukee aiempia havaintoja (Sutela 2016; Kääriäinen ym. 2022) ja jatkaa keskustelua siitä, miten tuomitsemisen yhdenmukaisuutta voitaisiin vahvistaa esimerkiksi kehittämällä Rangaistuskäytännön käsikirjaa ja tutkimalla ilmiötä eri rikoslajeissa.

Lähde:
Malin, T. (2025). Sentencing disparities in Finnish district courts: social-contextual dimensions of criminal punishment. [Haaste 3/2025, rikoksentorjunta.fi](#)

Kuva luotu tekoälyn avulla

Uusien lautamiesten koulutukset

Tehtävän merkitys ja luonne

Lautamiehen tehtävä on osa tuomioistuineläinlaitosta ja sen hoitaminen on valtiollinen luottamus-tehtävä, se ei ole kunnallinen luottamustoimi, vaikka lautamiehet valitaan kunnanvaltuuston kautta. Lautamiehet toimivat maallikkokäseninä kokoonpanoissa yhdessä lainoppineen puheenjohtajan kanssa ja osallistuvat esimerkiksi rikos- ja maaoikeuden käsittelyihin. Lautamiehet tekevät päätöksensä itsenäisesti, perustuen esillä olevaan näyttöön ja todisteluun. He eivät ole ohjattavissa ulkopuolisten tahojen tai puolueiden toimesta. Päätöskeskustelukokoonpanossa, jossa on lainoppinut puheenjohtaja ja kaksi lautamiestä, käydään istuntosalissa heti istunnon päätyttyä. Keskustelun jälkeen asianosaiset, kuten avustajat ja syyttäjät sekä yleisö ovat poistuneet. Tämä keskustelu on salainen, eli ulkopuolisilta suljettu. Näin varmistetaan tehtävän riippumattomuus ja oikeudenmukaisuus.

Puolueettomuus ja riippumattomuus

Lautamiehenä toimiminen edellyttää ehdotonta puolueettomuutta ja riippumattomuutta. Esimerkiksi henkilöä, joka toimii virallisena syyttäjänä, asianajajana, poliisina, ulosottotehtävissä tai tutkintavälineenä, ei voida valita lautamieheksi. Tällainen selkeys vahvistaa tuomioistuimen asemaa arvopohjaisena ja luotettavana osana oikeusjärjestelmää.

Saapuminen istuntoon ja järjestelmällisyys

Koska lautamiehen tehtävä liittyy tuomiovaltaan, on erittäin tärkeää, että lautamies vastaa kutsuun saapua istuntoon ajoissa, varautuu tehtävään ja on paikalla koko käsittelyn ajan. Tämä osoittaa tehtävän vakavuutta ja luottamuksen arvoa. Erityisesti rikosasioiden käsittely voi kestää useita päiviä, joten lautamiehen on varauduttava sitoutumiseen ja joustavuuteen.

Arvokkuus roolissa ja pukeutumisessa

Lautamiehen tehtävässä on syytä vaalia arvokasta asemaa. Tämä näkyy sekä käyttäytymisessä että ulkoisessa esiintymisessä. Lautamies edustaa tuomioistuimen toimintaa ja tilanne edellyttää siistiä, virallista ja tilanteeseen sopivaa pukeutumista sekä vastuullista käytöstä. Arvokas esiintyminen tukee yleisön luottamusta siihen, että oikeudenkäynnit hoidetaan asianmukaisesti.

Uusien lautamiesten koulutus loka–marraskuussa 2025

Tälle kaudelle uusien lautamiesten koulutus järjestettiin lokakuussa ja marraskuussa 2025. Koulutuksessa käsiteltiin muun muassa lautamiehen roolia, istuntonenettelyä, vaitiolo-velvollisuutta, esteellisyyttä sekä tuomarinvakuutusta.

Lähteitä:

”Lautamiehet”, Tuomioistuineläinlaitos. Saatavilla: <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/tuomioistuineläinlaitos/tuomioistuimet/yleisettuomiois-tuimet/karajaoikeudet/lautamiehet.html>

”Mitä asioita käräjäoikeus käsittelee?”, Tuomioistuineläinlaitos. Saatavilla: <https://tuomioistuimet.fi/fi/index/tuomioistuineläinlaitos/tuomiois-tuimet/yleisettuomioistuimet/karajaoikeudet/mitaasioitakarajaoikeuskasittelee.html>

Tuomioistuimet L 673/2016, Tuomioistuinlaki. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2016/673/finlex.fi>

Linda Pihonen: Lautamiesten vaikutus tuomioistuimen työskentelyyn. Helsingin yliopisto.

Helda <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/9cc51187-00d9-4c2f-a558-5bc87b7790ce/content>

”Lautamiesten valintatavasta”, julkaisu. Saatavilla: https://www.Finlex.fi/ministerioiden_julkaisut/33284.pdf

Lautamiehenä vakavien rikosten ääressä

Uusien lautamiesten koulutus 11.11. Espoon oikeustalolla

Osallistu 11.11. Espoon oikeustalolla lautamiehille järjestettyyn koulutukseen. Toimin lau-tamiehenä toista kautta, ja oli kiinnostavaa kuulla uusien lautamiesten kysymyksiä. Kokeneet lautamiehet jakoivat käytännön neuvoja ja kuvasivat työn arkea. Eniten keskustelua herättivät rikosasiat, joihin lautamiehiä kutsutaan. Lautamiehet osallistuvat tapauksiin, joissa voi olla kyse merkittävistä rangaistuksista, jopa yli neljän vuoden vankeudesta.

Osa asioista on hyvin raskaita. Istunnoissa voidaan esittää kuvamateriaalia, joka jää mieleen ja voi aiheuttaa ahdistusta tai univaikeuksia. Tämä herätti salissa paljon keskustelua. Uudelle lau-tamiehelle ensimmäinen istunto voi tuntua kuormittavalta, eikä syyttä. Aineisto voi olla rankkaa, ympäristö vieras ja vastuu päätöksestä painaa. On rehellistä myöntää, että istuntoon lähteminen voi jännittää tai pelottaa.

Lautamiehen tehtävän ydin on yksinkertainen. Maallikkotuomarin tulee aina olla ajoissa paikalla, kuunnella tarkasti, käyttää tervettä järkeä ja pysyä siinä, mikä voidaan näyttää toteen. Riittää, että tekee tehtävän huolella ja tunnistaa omat reaktionsa. Vaikka tunteet ovat läsnä, päätösten on nojattava esitettyyn näyttöön. Ennakkokäsitykset tulee jättää syrjään, jotta arvio perustuu vain ja ainoastaan oikeudessa esitettyyn. Tärkeää on myös salassapitovelvollisuus. Kaikki, mistä keskustelemme puheenjohtajan kanssa, jää salin seinien sisäpuolelle. Kuormittavat yksityis-kohdat voivat jäädä mieleen, joten palautuminen on osa vastuullista tehtävän hoitamista.

Tehtävässä korostuu yhteistyö puheenjohtajan eli ammattituomarin kanssa. Hän huolehtii prosessin etenemisestä. Lautamiehen kannattaa kysyä rohkeasti, jos jokin menettely, käsite tai vaihe tuntuu epäselvältä. On hyvä muistaa, että lautamiesjärjestelmä on osa oikeusvaltion ydintä, kansalaisten osallistumista oikeuden käyttöön. Kun rikosjutun ratkaisee yksi ammattit-uomari ja kaksi lautamiestä, oikeudenkäytön legitimitetti vahvistuu. Yhdessä tehty harkinta lisää oikeuden läpinäkyvyyttä ja lujittaa luottamusta siihen, että oikeus on yhteinen.

Johanna Stenros
lautamies, Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus

Suomen lautamiehet ry
Finlands nämndemän rf

LAUTAMIESTUOTTEET - suomalaista muotoilua

Myynnissä koulutustapahtumissa- Hanki itsellesi tai anna lahjaksi!

Herastuomarin
Rintamerkki 20 €
Kalvosinnapit 50 €
Silmionpidike 40 €

Lautamiehen
Rintamerkki 10 €
Silmionpidike 22 €
Kalvosinnapit 32 €

Kultasormus
herastuomarille
Tai lautamiehelle
erikoistilauksesta

Kaulakoru 25 €
kullattua hopeaa
(ilman ketjua)

Tuomarinvalatdistus
10 €/kpl

Suomen lautamiehet
ry:n standaari 45 €

Avaimenperä / poletti
3,50 €/kpl tai 10 €/3 kpl

Herastuomarin
arvonimikirja 10 €/kpl

Tuotetilaukset: herastuomari Janne Heilimä
puheenjohtaja@maallikkotuomarit.fi
0400 797 700

[Liity jäseneksi](#)

Suomen Maallikkotuomarit ry
Finlands Lekmannadomare rf